

همین چند روز پیش بود که ار تباطات مالی یکی از پزشکان جراح یا صرافی خاصی برای دریافت زیرمیزی در قالب سکه طلا، رسانه‌ای شد. ما چرا از این قرار بود که پزشک مذکور برای هزینه انجام جراحی دو نیم سکه طلا ضرب سال ۸۶ را از بیمار طلب کرده و برای آنکه نیازی به تعویض و مراجعه مجدد نباشد، آدرس صرافی همکارش را هم داده‌بود تا بیمار صرفاً سکه‌ها را از صرافی مذکور بخرد! البته که حاکتای زیرمیزی گرفتن پزشکان و به‌روزرسانی شیوه‌های آن با عنایت به تورم و بازارهای تازه‌تر موضوع جدیدی نیست و پیش از این نیز بارها دریافت زیرمیزی در قالب، سکه، دلار و حتی رمزارزها رسانه‌ای شده‌بود. با وجود این، محمد رئیس‌زاده، رئیس سازمان نظام پزشکی گفته‌است چیزی حدود ۸ درصد از پزشکان زیرمیزی بگیرند. وی در شرایطی که در آستانه انتخابات نظام پزشکی قرار داریم، خود را مدافع ۹۲ درصد پزشکی دانسته که زیرمیزی بگیر نیستند و رشد تعرفه‌های درمان برایشان کافی نیست. در حالی که سرور کار اصلی مردم با همان ۸ درصد است و اینجا گفتن «فقط ۸ درصد زیرمیزی بگیر هستند» قطعاً یک مغالطه است. ■■■

از مصارف انتخاباتی این اظهارات دکتر رئیس‌زاده که بگذریم، می‌رسیم به اینکه آیا واقعاً ۸ درصد عدد کوچکی است و یا ۹۲ درصد پزشکی که زیرمیزی نمی‌گیرند می‌تواند توجیه‌کننده ۸ درصدی باشد که زیرمیزی می‌گیرند! اصلاً آیا همه پزشکان امکان آن را دارند که زیرمیزی بگیرند؟!

ویزه

تیم ملی المپیاد نجوم و اختر فیزیک دانش آموزی ایران یا **تکار قهرمانی در رقابت‌های جهانی، برگ زرینی بر کتاب افتخارات علمی کشور افروز.** محمدحسین قاسم‌پور، رئیس کمیته علمی المپیاد نجوم و اختر فیزیک گفت: المپیاد دانش آموزی که کلیات آن در سایت‌های مختلف آمده‌است، در سطح دانش آموزان تعدادی از مدارس کار می‌کند، اما مسئول مستقیم برگزاری آن‌ها و انتخاب تیم، باشگاه دانش‌پژوهان جوان است که با بهره‌گیری از کار گروه‌ها و تیم‌های تخصصی، این مسئولیت را به عهده دارد، این فرایند شامل سه مرحله از مون کشوری است که از میان شرکت‌کنندگان سراسر کشور، در نهایت ۱۰ نفر به‌عنوان دارندگان مدال طلای کشوری انتخاب می‌شوند. قاسم‌پور خاطر نشان کرد: این ۱۰ نفر به‌مدت یک سال آموزش می‌بینند و در پایان، دوباره از آنان از مون گرفته می‌شود تا پنج نفر برتر نهایی به‌عنوان تیم ملی المپیاد نجوم ایران به مسابقات جهانی اعزام شوند. وی با تئار به سطح مسابقات جهانی توضیح داد: امسال ۶۴ کشور از پنج قاره شرکت داشتند و هر کشور شیوه

گزارش ۲

مسئداگردندی

تصاویر منتشر شده از قله دماوند که بخارهایی مه‌آلود از دل آن به آسمان می‌رود، واکنش‌هایی نگران‌کننده را به دنبال داشت. گویی ذهن‌هایمان پیشاپیش، برای شنیدن خبرهای پید آمادگی دارد؛ تنها کافی است چیز اندکی از روال معمول خارج شود تا فکرم‌ان بدون عطلی به سمت فاجعه پرواز کند تا ترس، اغلب پیش از فهم و تحلیل از راه می‌رسد و ما را درگیر بدترین سناریوهای می‌کند، حتی وقتی شواهد بعدی، چیز دیگری بگویند. ■■■

واقعیت تلخی است؛ ذهن بسیاری از ما، چنان با نگرانی‌ها و تجربه‌های تلخ پر شده که کافی است یک تصویر یا پست در فضای مجازی منتشر شود تا موجی از ترس شکل بگیرد. شایعه‌فوران دماوند نیز، با همین پیش‌زمینه ذهنی، خیلی زود مثل آتش در هیزم خشک پخش شد. گویی اوضاع نابلسامان روانی، جامعه را به جایی رسانده که حتی شایعه تولد یک دایناسور هم نتواند ذهن‌ها را به خودش مشغول کند!

همه‌چیز با یک پست ساده اینستاگرامی آغاز شد و کمی بعد، موجی از بحث میان رسانه‌ها و کارشناسان به راه افتاد. برخی با نگرانی از احتمال فوران می‌گفتند، اما برخی دیگر، این بخارها را نشانه‌ای کاملاً طبیعی از حیات آرام زمین می‌دانستند. در میان هیاهوی ترس و تحلیل امک، یک سؤال ساده باقی ماند؛ اینکه آیا دماوند، این کوه افسانه‌ای و استوار، واقعاً دارد بیدار می‌شود؟ یا فقط نفس می‌کشد؟

وقتی شایعه از واقعیت جلوزد

کوه دماوند، تکه‌ای از تاریخ و هویت ماست؛ قله‌ای ایستاده بر فراز البرز، که قرن‌هاست نماد شکوه و پایداری طبیعت ایران شناخته می‌شود. اما یک تصویر دودگرفته کافی بود تا آرامش این تصویر باشکوه را برهم بزند؛ همان لحظه‌ای که علی شادلو، چهره‌آشنا در حوزه گردشگری و میراث فرهنگی، تئوریمی را در صفحه اینستاگرامش منتشر کرد؛ فیلمی که خیلی زود دست‌به‌دست شد. در آن، توده‌ای از بخار از نزدیکی دهانه دماوند موضح دیده می‌شد. شادلو با نگاهی طنزآلود اما مامل برانگیز نوشت:

خاص خود را در انتخاب تیم به کار می‌گیرد. در تیم‌های دیگر کشورها نیز معمولاً پنج نفر اعزام می‌شوند. این دانش آموزان طی ۱۰ روز در آزمون‌های متنوعی شرکت می‌کنند که شامل آزمون تئوری، تحلیل داده، عملی و رد است، در پایان، نمرات با فرمول‌های مصوب محاسبه می‌شود و مدال‌ها اهدا می‌شود. رئیس کمیته علمی المپیاد نجوم و اختر فیزیک افزود: در دو سال اخیر، آماده‌سازی دانش‌آموزان طی یک سال منتهی به مسابقات با حضور اساتیدی انجام شد که اغلب خود فارغ‌التحصیل دانشگاه‌های معتبر هستند و سابقه شرکت در المپیاد را داشتند.

وی تصریح کرد: شرایط فقط ارتباط تلفنی محدود دارند، بحرانی ناشی از جنگ و برنامه‌ریزی دقیق اساتید، بر روند آماده‌سازی تأثیر گذار بود. وی ادامه داد: طبق مقررات، دانش آموزان از روز نخست مسابقات از سر پرست‌های خود جدا می‌شوند و به قرنطینه می‌روند، چرا که سرپرست‌ها به سؤالات دسترسی دارند و درباره آنها نظر می‌دهند. در المپیاد نجوم، دانش آموزان هشت روز کامل در قرنطینه هستند

جامعه

سرویس اجتماعی ۶۰۰۰۸۵۲۳

۸ درصد زیرمیزی بگیر از ۹۲ درصد بزرگ‌تر و اصلی‌ترند!

رئیس سازمان نظام پزشکی: فقط ۸ درصد پزشکان زیرمیزی می‌گیرند

بگوییم عدد ۹۲ از ۸ بزرگ‌تر است. طبق آمارهای سازمان نظام پزشکی کشور ۱۶۱ هزار پزشک در کشورمان طبابت می‌کنند که از این تعداد حدود

۱۰۰ هزار نفر پزشک عمومی و ۶ هزار نفر نیز پزشکان متخصص هستند، بنابراین ما با جامعه بزرگی مواجهیم که درصد قابل توجهی از آنان پزشکان عمومی یا متخصصانی هستند که جراح نیستند و اصلاً با پزشکان ویزیت‌بگیر هستند. طبیعتاً چنین پزشکانی امکان دریافت زیرمیزی را ندارند. با این پیش‌فرض در می‌یابیم صرف‌نظر از اینکه بسیاری از پزشکان افرادی صادق، متعهد و درستکار هستند که درمان بیماران را یک وظیفه و تعهد انسانی می‌بینند و به بیمار و درد و رنج بیماری‌اش به عنوان یک متاع تجاری نگاه نمی‌کنند تا بخواهند از آن کسب درآمد کنند، واقعیت این است که فقط درصد ناچیزی از پزشکان می‌توانند زیرمیزی بگیرند! چراکه فقط درصد ناچیزی از پزشکان آنقدر شناخته‌شده هستند و آنقدر در کارشان متبحرند که بیماران حاضرند به هر قیمتی تحت درمان آنها باشند و هر آنچه را بخواهند، بپذیرند و تأمین کنند.

۸ درصد پزشک زیرمیزی بگیر همان پزشکانی هستند که بیماران خیلی وقت‌ها ماه‌ها منتظرند تا بتوانند آنها را ملاقات کنند و روند درمانشان را پیش این پزشکان طی کنند، بنابراین ابدهی است وقتی به زیاده‌خواهی پزشک مواجه می‌شوید و انجام عمل جراحی‌شان منوط به چک کردن صفرهای حساب آقای دکتر می‌شود، باز هم شکایتی نمی‌کنند و به نهادهای نظارتی گزارش نمی‌دهند. در عوض تحت سخت‌ترین شرایط تلاش می‌کنند تا زیرمیزی را چه پول باشد، چه سکه طلا و چه رمازر تهیه کنند و هر چه زودتر به دست پزشک معالج برسانند تا کار درمان خودشان یا عزیزانشان به تعویق نیفتد.

پس می‌بینیم که ۸ درصد پزشک زیرمیزی بگیر

جوان

روزنامه جوان | شماره ۳۸۴

به طور منطقی از جمعیت ۶۱ هزار نفری پزشکان متخصص هستند و اگر پزشکان متخصص ویزیت‌بگیر، همچون متخصصان اطفال را هم از این تعداد کم کنیم، عدد بزرگی به دست می‌آید و نشان می‌دهد تعداد قابل توجهی از جامعه پزشکان جراح و متخصص ما و به طور خاص پزشکان شناخته شده و چهره هستند. چهره‌هایی که حالا یا به مدد تحر و تخصص خود یا به مدد روش‌هایی مانند حضور در برنامه‌های تلویزیونی و پشت‌پرده‌های این حضور یا ارتباطات میان برخی از این پزشکان به ویژه در حوزه‌هایی مانند ارتوپدی یا فدراسیون‌های ورزشی و مسائلی از این قبیل توانسته‌اند برای خودشان شهرتی دست و پا کنند و همین شهرت هم موجب می‌شود بیماران برای ویزیت شدن و در نهایت جراحی و هستند و آنقدر در کارشان متبحرند که بیماران حاضرند به هر قیمتی تحت درمان آنها باشند و هر آنچه را بخواهند، بپذیرند و تأمین کنند. ۸ درصد پزشک زیرمیزی بگیر همان پزشکانی هستند که بیماران خیلی وقت‌ها ماه‌ها منتظرند تا بتوانند آنها را ملاقات کنند و روند درمانشان را پیش این پزشکان طی کنند، بنابراین ابدهی است وقتی به زیاده‌خواهی پزشک مواجه می‌شوید و انجام عمل جراحی‌شان منوط به چک کردن صفرهای حساب آقای دکتر می‌شود، باز هم شکایتی نمی‌کنند و به نهادهای نظارتی گزارش نمی‌دهند. در عوض تحت سخت‌ترین شرایط تلاش می‌کنند تا پزشک در دستکار و پول باشد، چه سکه طلا و چه رمازر تهیه کنند و هر چه زودتر به دست پزشک معالج برسانند تا کار درمان خودشان یا عزیزانشان به تعویق نیفتد.

پس می‌بینیم که ۸ درصد پزشک زیرمیزی بگیر

تاریخ‌سازی ایران با ۲ سال قهرمانی پیایی در المپیاد نجوم جهان

در دو روز پایانی فقط ارتباط تلفنی محدود دارند، تلفن‌های همراه آنان جمع‌آوری می‌شود و به مدت ۱۰ روز به خانواده و مربیان خود دسترسی ندارند. رئیس کمیته علمی المپیاد نجوم و اختر فیزیک گفت: در این دو سال اخیر، مشابه سال‌های قبل، زحمات زیادی از سوی اساتید کشیده شده‌است. نتیجه‌ای که امروز به دست آمده است، به نظر من در هیچ المپیاد دیگری سابقه ندارد؛ هیچ کشوری نتوانسته است دو سال پایایی

نفس‌های آشکار دماوند

تصاویر بخار دماوند که با یک عکس فیک بزرگ‌نمایی شد، نگرانی‌هایی را به دنبال داشت؛ زمین‌شناسان می‌گویند این بخار، نشانه فعالیت زمین‌گرمایی طبیعی است

او این پدیده را با چشمه‌های آب گرم اطراف دماوند مانند لاریجان مقایسه می‌کند؛ منابعی که سال‌هاست بدون ایجاد خطر جدی، از فعالیت آرام زمین در این منطقه خبر می‌دهند.

اما نشانه‌های فعالیت دماوند، فقط محدود به دهانه کوه نیست. هزارخانی از پدیده‌نشت آب سد لار به‌عنوان نمونه‌ای از تأثیرات زیرزمینی این فعالیت‌ها نام برد. به گفته او، حرارت و فشار ناشی از ساختار فعال دماوند، موجب گسترش شکاف‌ها در لایه‌های آهکی اطراف می‌شود و آب را از این مجاری به بیرون هدایت می‌کند.

او درباره ارتباط زمین‌لرزه‌های اخیر با فعالیت دماوند نیز هشدار داد: «گسل‌شمار که در مجاورت دماوند قرار دارد، مستعد تحریک‌شدن از سوی همین فعالیت‌های حرارتی است. از سوی دیگر، خود این گسل نیز می‌تواند سیستم

آتشفشانی دماوند را تحت‌تأثیر قرار دهد».

هزارخانی افزود که اگرچه خروج بخار از دماوند به‌خودی‌خود تهدیدی محسوب نمی‌شود، اما سکوت لرزه‌ای در بخش‌هایی از گسل‌شمار، به‌ویژه در محدوده بین کلان و شهرستانک، می‌تواند زنگ خطری باشد، چراکه این ناحیه نزدیک به تهران قرار دارد و تجمع انرژي در آن ممکن است منجر به یک زمین‌لرزه بزرگ شود. با این حال، او در جمع‌بندی صحبت‌هایش بر یک نکته پافشاری کرد: «هیچ نشانه‌ای مبنی بر فوران قریب‌الوقوع دماوند وجود ندارد. این کوه در حال تنفس است، نه انفجار، اما باید با دقت علمی، هم فعالیت‌های آتشفشانی و هم پویایی گسل‌های اطراف را زیر نظر داشت.»

به گزارش «جوان»، تصاویر منتشرشده از بخارهای دماوند شباهید در نگاه اول نگران‌کننده به‌نظر برسند، اما آن طور که کارشناسان می‌گویند، این تنها بخشی از حیات طبیعی کوهی است که هزاران سال بیدار مانده و می‌صافن می‌کشد. دماوند فعال آرام است، اما زمین زیر پای ما همیشه در نگاه اول آرام است. حالا وقت آن رسیده که به جای ترس‌های بی‌پایه، با دقت و هوشیاری بیشتری به این نفس‌های آرام گوش بسپاریم و آمادگی داشته باشیم.

مهدی مولایی

خوانش علوی از سیره نبوی!

در دل تاریخ پر فراز و نشیب اسلام، از نخستین روز رخت برپستن پیامبر اسلام از میان امت، همواره تلاش‌هایی در بدنه خواص اجتماعی صورت گرفته‌است تا سیره نبوی، با رنگ و لعاب مسائل زمانه و اهداف سیاسی مقامات وقت حاکم تطبیق داده‌شود.

دستگاه‌های اموی، عباسی، عثمانی و دیگر قدرت‌های سیاسی، گاه چهره‌ای منفعل یا صرفاً معنوی از پیامبر ارائه داده‌اند. چهره‌ای آرام و منحصراً در عبادت، بی آنکه نقش او را در مبارزه با ظلم، عدالت‌طلبی اجتماعی و تربیت یک امت فعال و بیدار برجسته‌کنند. چنین خوانش‌هایی از سیره نبی اکرم، در ظاهر مدبر و مصلحت‌جو و در باطن، پیامبر را از جایگاه بی‌مانند عدالت‌خواه و مبارز اجتماعی دور ساخته‌اند و او را به نمادی صرفاً اخلاقی فروکاسته‌اند. در دوره خلفا با منع نقل احادیث از پیامبر و تعیین روایان حکومتی و ممانعت از کتابت روایت توسط اصحاب پیامبر، کانالیزه کردن و معرفی گزینشی پیامبر کلید خورد.

امویان با تأکید ویژه بر فضایل ظاهری پیامبر و آراش اجتماعی، تصویر پیامبری آرام و بی‌خطر، بی آنکه به مبارزانش با استعمار، اشrafیت و تفاخر اشاره کنند در معرض دید عمومی قرار دادند. در واقع، نبی اکرم را به عنوان مصلی و واعظی اخلاقی جا زدند. در دوره عباسی نیز، که به ظاهر خود را وارث فرقه‌های خلفای فروکاسته‌اندس و بر رابطه خوبی با پیامبر تأکید داشت، خوانش‌های شعاری از سیره نبوی ارائه شد؛ آنچنان‌که گویی نقش پیامبر به پیامبر بودن و معنویت خلاصه می‌شود و نه حاکمیت عدالت‌خواه و فعال. در همین دوره این خوانش منفعل و معنوی به صورت سیستماتیک و با تدوین و تنویب گسترده کتب سیره و مغازی و در تاریخ‌نگاری رسمی و تاریخی صورت‌بندی شد و چهره‌ای منفعل از پیامبر را تقویت کرد.

در چنین شرایطی، با گشت‌به‌ش خوانش سیره نبوی از نگاه امیرالمؤمنین علیه‌السلام، به مثابه نزدیک‌ترین فرد به پیامبر، می‌تواند چراغی برای احیای آن روح عدالت‌خواه و اجتماعی باشد. امیرالمؤمنین علیه‌السلام که خود تربیت‌یافته پیامبر اکرم بوده و از سنین کودکی در محضر آن حضرت رشد یافته، از لحظه وفات رسول‌الله و ۲۵ سال دوری از حاکمیت تا زمان خلافت و پایان عمر خود روش‌اندس و بر رابطه خوبی با پیامبر کامل رسول‌الله را ادامه دادند. در خوانش علوی از سیره نبوی، پیامبر نه مردی حیرنشین و منفعل و خاموش که «طبیعی در گردش» بود که با حضور فعال در اجتماع، مشکلات و چالش‌های فردی و اجتماعی طبقات مختلف را کشف و نسبت به حل و رفع آن اقدام می‌فرمود.

«طبیع دوار» توصیفی است که حضرت علی علیه‌السلام راجع به حضرت رسول بیان داشته و ایشان را نه واعظی نشسته، که اصلاحگری در گردش معرفی می‌کند. امیرالمؤمنین در فرمایشی دقیق و کامل با اشاره به وضعیت معیشتی و رشد و تحول سطح امکانات و اقامه عدالت اجتماعی در عصر حاکمیت پیامبر پرداخته و می‌فرماید: «به نعمت‌هایی که خداوند هنگام بعثت پیامبر اکرم (ص) به آنان ارزانی داشت، بنگرید که آنان را مطیع و فرمانبردار شریعت او گردانید و بر تو شریعت را با هم مهربان‌شان کرد. بنگرید که چگونه نعمت و آسایش بر بال کرامت و بزرگواری خود را بر آنها گستراند و نه‌راهی مواهب خود را به سوی آنان جاری نمود و آیین حق با تمام برکاتش آنها را فراگرفت. پس در میان نعمت‌ها عرق گشتند و در زندگی خرم و شادمان شدند. امور آنان در سایه قدرت استوار گردید و سامان یافت و در سایه عزتی پیروز قرار گرفتند و حکومتی ثابت و پایدار نصیبشان شد. پس آنان حاکم و زمامدار جهانیان شدند و سلاطین روی زمین گشتند و مالک و فرمان‌وای کسانی شدند که قبلاً بر آنها حکومت می‌کردند.»

با فحص و تدقیق در روایات و توصیفات امیرالمؤمنین از نبی اکرم، ایشان را پیامبری مصلح می‌یابیم که بعثت خود را با مبارزه با اشrafیت و برده‌داری و تفاخرات عربی آغاز کرده و نخستین مؤمنان به او، ستمدیدگان و مستضعفان هستند و با پایه‌ریزی حکومتی نظام‌مند و عدالت‌خواه به بسط و اقامه عدل بر طبقات جامعه پرداختند.

مطالعه و الگوبرداری از «اسوه حسنه» به‌خصوص برای دولتمردان و حاکمان مسلمان امروز، نیازمند مراجعه به خوانش پویای علوی از آن حضرت است تا گرفتار خوانش‌های بر ساخته منفعل و نشسته اموی و عباسی از سیره نبی اکرم نشوند و الگویی صحیح در عدالت‌محوری اجتماعی داشته‌باشند.

گزیده

صادرات یک میلیون دلار تجهیزات ایرانی نانو به کشورهای نظیر روسیه، امریکا و انگلیس

صادرات محصولات فناوری‌ا‌نو و دانش‌بنیان ایران، به‌ویژه در حوزه نانو، پس از یک دوره افت، بار دیگر روندی صعودی به خود گرفته‌است. برپرسی آمار صادراتی سال ۱۴۰۲ نشان می‌دهد که نه تنها حجم صادرات نانو افزایش یافته، بلکه مقاصد بین‌المللی این محصولات نیز متنوع تر شده‌اند؛ موضوعی که حکایت از تقویت جایگاه ایران در اقتصاد دانش‌بنیان جهانی دارد. صادرات محصولات فناوری‌ا‌نو و دانش‌بنیان، به‌ویژه در حوزه نانو، به یکی از شاخص‌های مهم سنجش توسعه علمی و اقتصادی کشورها تبدیل شده‌است. ایران نیز با تکیه بر ظرفیت‌های بومی و توانمندی‌های فناوری‌ا‌نو، تلاش کرده سهم خود را از بازارهای بین‌المللی این حوزه افزایش دهد. مرور روند صادرات محصولات نانو ساخت ایران نشان می‌دهد که پس از یک دوره افت، مجدداً مسیر رشد در پیش گرفته شده و نه تنها حجم صادرات، بلکه تنوع مقاصد نیز افزایش یافته‌است. بررسی آمار این حوزه نشان می‌دهد که پس از افت سال‌های ۱۳۹۸ و ۹۹، مقدار صادرات محصولات نانو در چند سال اخیر صعودی بوده‌است. رشد بیش از صد درصدی سال ۱۴۰۲ به دلیل افزوده شدن صادرات دوده صنعتی و محصولات جانبی آن است که روی هرفته حدود ۵۴ میلیون دلار می‌شود. صرف‌نظر از صادرات مربوط به دوده صنعتی، صادرات محصولات نانو در سال گذشته هم حدود ۳۲درصد رشد داشته‌است. در سال ۱۴۰۲ بیش از ۱۴۵ میلیون دلار در محصولات نانو ساخت ایران به ۵۰ کشور دنیا صادر شده‌است. عمران و ساختمان، نانو مواد، الکترونیک و اپتیک و مواد شیمیایی چهار حوزه صنعتی هستند که بیشترین صادرات محصولات نانو ی ساخت ایران را در سال ۱۴۰۲ داشتند. همچنین ایران در حوزه‌های عمران، نساجی و تجهیزات به ترتیب با صادرات ۱۸ و ۲۰۰۲۱ درصد هدف بین‌بینی تنوع مقاصد صادراتی را داشته‌است. عراق در تمام حوزه‌های صنعتی به جز نانومواد، نیرو و کشاورزی مقصد صادراتی ثابت اکثر محصولات نانو ی ساخت ایران بوده‌است. در صنعت عمران بیشترین صادرات را به عراق، افغانستان و گرجستان داشتیم. در نانومواد، هند، پاکستان و امارات سه کشور اول مقصد صادرات هستند. در مواد شیمیایی، چین و هند نیز به ترتیب در رتبه اول و دوم قرار دارند و در حوزه نفت اپتوالکترونیک و کشاورزی هم کمترین تنوع مقاصد صادراتی را داشتند در حالی که صادرات نانو در این حوزه تنها به ۵۰ کشور صادر شده‌اند. همچنین ایران در سال ۱۴۰۲ توانسته بیش از یک میلیون دلار انواع تجهیزات نانو را به کشورهای توسعه‌یافته همچون روسیه، امریکا، انگلیس، چین، کره جنوبی و آلمان صادر کند.